

Kandidaatide turniir (10-12)

Déjà vu

Kandidaatide turniiril on minna veel kaks vooru ning ootamatult on liidriks tõusnud tiitlikaitsja Sergei Karjakin, kes on tabeli põhjast ennast välja rabelenud ning kõigi suureks üllatuseks suutnud viimasest kuuest mängust võita koguni neli. Punktide poolest on temaga samal pulgal ka Caruana, kuid halvema *tiebrakeri* tõttu on Caruana sattumas Moskva kandidaatide turniiriga sarnasesse seisu, kus viimastes voorudes tekivad just temal *must-win* mängud.

Fööniks tõuseb tuhast

Sergei Karjakini jaoks on kandidaatide turniir koosnenud justkui kahest täiesti erinevast turniirist. Esimene pool pakkus talle vaid pettumusi, kui pidi tunnustama Aronjani ja Mamedjarovi paremust ning kuuest voorust kogunes seega vaid 2 punkti. Seitsmendas voorus nühhkis ta So vastu minimaalset paremust ja ennäe imet, So libastus ja kinkis Karjakini oma esimese punkti. See innustas venelast kahtlemata edasi üritama ning kui üheksandas voorus langes ta saagiks ka Kramnik, siis oli kõigile selge, et Karjakin on oma mängu käima saanud. Järgmises voorus ei suutnud Grištšuk valgete malenditega Karjakini vastu midagi korda saata ning kurtis pressikonverentsil:

„Sergeid on väga raske võita, isegi siin, kus ta pole oma parimas vormis. Mustadega on ta kõik mängud viigistanud ja valgetega olen ainult mina temaga viigistanud, valgetega on tal kaks võitu ja kaks kaotust.“ Sel hetkel oli muidugi raske ette näha, et Karjakin võiks veel turniirivõidule pretendeerida, kuna selleks oleks vaja võita kolm mängu neljast. Kuid siiski...

Järgmises voorus oli vastaseks turniiri suurim ebaõnnesõdur Levon Aronjan. Aronjanile, kelle jaoks on tegu järjekordse Kandidaatide turniiri kollapsiga, saab ainult kaasa tunda. Mees on kaotanud juba 5 partiid ja võitluslikkusest pungil armeenlane on sel turniiril oma 2017. aasta hale vari. Karjakini vastu oli tal kõik näiliselt kontrolli all, kuid pärast esimest ajakontrolli kippus asi taas mõruks minema ning vale raja valinud Aronjani etturid hakkasid ükshaaval laualt kaduma. Lõpuks oli pettunud armeenlase ees lippudega lõppmäng koguni nelja vähemetturiga. Ilmselgelt ei suutnud Aronjan oma silme ees juhtuvat uskuda ning isegi kui pea ütles, et tegu on kindla kaotusega, mängis Aronjan seda seisu edasi uskumata seda, mis toimub. Alles siis kui must forseeeritud matti hakkas lauale panema lõpetas Aronjan enesepiinamise ja matistada ta ennast ikkagi ei lubanud. [Mäng koos arvutianalüüsidega](#). Pressikonverentsil ei lausunud muidu äärmiselt kõnealdis mees peaaegu sõnagi. Kahju vaadata, mees on täiesti murtud. Kõik see oli aga vesi Karjakini veskile: „Ma arvan, et pärast kaotust Levonile turniiri algfaasis sai mulle selgeks, et ma pean palju paremini mängima ja ma olen väga õnnelik, et mul see ka õnnestus ja sellele järgnesid paar võitu. ... Sellest oleks nagu alguse saanud uus turniir.“

Sellist seisu mängis Aronjan inertsist veel edasi...

Kas kogemused ei maksagi?

Kätte on jõudnud turniiri lõpufaas ja just nüüd pannakse mängijate närvid kõige elavamalt proovile. Peale lisapinge kummitab maletajaid nüüd ka väsimus, sest turniir on kestnud juba kaks nädalat. Kui viie- ja kuuekümnendatel aastatel kestsid Kandidaatide turniirid kuu või kauemgi, siis praegused kaks nädalat võivad esialgu tunduda meelakkumisena. Suureks erinevuseks on aga see, et kui kuu pikkuse turniiri jooksul mõeldakse just eelkõige oma jõuvarude säilitamise peale ning tulemuseks on hunnik kiirviike, siis praegusel turniiril on kiirviikide arv olnud suhteliselt olematu ning strateegiad võivad olla hoopis vastupidised. Turniiri vanim ja kogenuim osaleja otsustas vahepeal ju iga päev pea seitsmetunniseid maratonpartiisid mängida. Selline valik oli kindlasti väsitav ning ei toonud Kramnikule just palju tulu. Lõpuks tahtis Suur Vlad mängida midagi rahulikumat, kuid kui vastu sattus veidi kibestunud, kuid endiselt sõjakas Aronjan, siis oli raske lauale rahulikku seisu saada. Kui turniirielsete favoriitide esimene kohtumine lõppes miniatuuriga, siis ka teine nendevaheline mäng osutus äärmiselt põnevaks.

Must on just teinud oma esimese ning viimase vea ning 37. **Re8+!** peale alistus Aronjan viivitamatult

Aronjan ja Kramnik suutsid neljaratsust kuidagi välja võluda hullumeelselt terava partii, kus mõlemad pidid vahepeal tõelist kõieltantsu harrastama, et mängu tasakaalus hoida. Kramnik ütles pärast pressikonverentsil: „Nagu te avangust nägite, olin ma teravatest seisudest väsinud ja tahtsin mängida rahulikku võrdset seisu, aga kuidagi tuli ikka... Tundub, et ükskõik mida ma teen, kipub ikkagi iga partii pööraseks minema. Ma ei kujuta ette, kuidas on võimalik sellisest avangust taoline segadus lauale saada. Ilmselt ma ei peaks enam üritama rahulikult mängida, sest sellest pole niikuinii kasu.“

Pikem mänguanalüüs.

Turniiri kogenuimad mehed leiame aga tabeli miinuspoolelt ning kogu eelnevate maailmameistriitli tsüklite kogemuste eest on neil kahepeale ette näidata uskumatult halb saldo: -6.

Tabel pööratakse pea peale

Kui juba pikemat aega oli ainuliidriks Caruana, teisel kohal Mamedjarov ja rabistamine käis eelkõige nende seljataga, siis kaks vooru enne lõppu on liider hoopis Karjakin ja 5 mängijat mahuvad järgneva poole punkti sisse. Kuidas see juhtuda sai?

Kaheteistkümnendas voorus pidid nii Caruana kui Mamedjarov liidripositsioone kindlustama ning tagapool rabistajatega kuidagi toime tulema. Caruanal oli vastas Karjakin, kes oli selgelt oma *mojo* tagasi saanud ning läks valgete malenditega Caruanat testima. Vene avangust tekkinud seisus ohverdas Karjakin ülitugeva tsentraliseeritud oda nimel kvaliteedi (vt diagramm paremal) ning sai sellega seisu, kus tema pluss aegamööda

Siin mängis Karjakin 17. **O:d5!** ning pärast 17. ... **O:d1** 18. **V:d1** 19. **c4** tsementeeris oma oda igaveseks tsentrisse.

aina tõsis ning Caruanal puudus Sauroni silma (Fedosejevi kirjeldus selle oda kohta) vastu selge antidoot. Kvaliteedihoverdus lõppes täieliku domineerimisega ning korraga oli Caruana kuningas nõrk, vigurid kohmakad ja vastumängu polnud absoluutselt. Isegi järgnenud etturiohvid ei toonud leevendust ning sarnaselt eelmise voo mängule Aronjaniga, hakkasid Karjakini vastase etturid peatselt hulgi mängulaualt lahkuma. Caruana seis varises täielikult kokku ning kaheksa käiku pärast ajakontrolli oli ka mees ise sellega ka pari ning ulatas käe uuele turniiriliidridele. [Pikem mänguanalüüs](#).

Giri võib samuti rahulikult hingata, sest Ding Lirenil jääb kõikide mängude viigistamine sel turniiril tegemata. Hiinlane on seni oma vanuse kohta hästi esinenud ning kõige närviliseimad momendid on seni tekkinud mängudes Grištšukiga. Kui nende esimeses mängus suutis Grištšuk võitva variatsiooni kahe silma vahele jätta, siis nende [teises partii](#) vastas hiinlane samaga (diagramm all). Pärast võidu käestlaskmist tunnistas hiinlane, et tal oli järgneval ööl raske magada, kuid tundub, et raskelt saabunud uni aitab teda korralikult. Ding on just turniiri lõpuks oma vormi üles leidnud ning seda sai valusalt tunda tema 12. voo vastu Mamedjarov, kes oli seni kaotuseta püsinud. Mamedjarov otsustas selles mängus käik-käigult korrata [So ja Kramniku viienda voo mängu](#). Esimene „oma“ käik oli alles 19. Re5. Kui So ja Kramniku mäng oli lõppenud vaikse viigiga, siis Ding suutis Mamedjarovi vastu oma liputiiva enamuse liikuma panna ning kuigi

Valge paneb mati, aga Ding ei pane. Ding käis siin **29. Rf4?!** ning lubas Grištšukil **29. ... Rc1!** nõksutama hakata. Selle asemel oleks koheselt võitnud **29. Rd8!** mõistlikult tõrjumatu ideega e8-l matt panna.

David Llada
 @davidllada

Following

Chess is that game where eight players compete to become the Candidate, and Karjakin always beats Caruana in the decisive game

5:30 AM - 25 Mar 2018

10 Retweets 34 Likes

1 comment 10 retweets 34 likes

mõlemad pidasid oma seise võidule mängitavaks, kadus Mamedjarovil juhtlõng varsti käest. Ding Lireni etturid liikusid aina edasi, vastulöök tsentris hilines ning kui Ding oma etturi juba a2-le sugereeris, ei jäänud Mamedjarovil enam muud üle, kui meeleheitlikult kuningat ründama asuda. Lõpus tundus, et sellest võib ka midagi välja tulla, kuid Ding leidis viimasel hetkel päästva ressursi ning rünnakust jäi väheks. Kaks lippu on ikka kaks lippu ning Ding liikus [selle võiduga](#) Mamedjaroviga ühele pulgale, ehk +1 peale. Sellega keerati tabel korralikult pea peale.

Grand Final

Kes siis lõpuks ikkagi võidab? Paari viimase vooruga on tabel korralikult sassi löödud ning ainuliidreid ja -favoriite enam pole. Karjakini ja Caruana 7-st punktist jäävad vaid poole punkti kaugusele Ding, Grištšuk ja Mamedjarov. Esimeseks *tiebrakeriks* on aga omavahelised mängud, ehk tegelikult on hetkeliider Karjakin. Mängida on jäänud vaid kaks vooru ning miskipärast kipubki kõhutunne soosima Karjakinit. Venelane on oma vormi üles leidnud ning viimastes voorudes olnud tõeliselt peatamatu jõud. Kui teiste mängijate puhul võib täheldada teatud närvilisust, siis Karjakin tundub neist kõige rahulikum. Peale selle on ta viimaste voorude vastaste hulgas ka mitte oma parimat turniiri tegev So. Samas saab Caruana võimaluse tõeliselt tujutu Aronjaniga mängida, niiet mine sa tea. Ding, Mamedjarov ja Grištšuk peavad aga tingimata hakkama rohkem riske võtma kui nad tahavad Caruanat ja Karjakinit kinni püüda.

Nigel Short
@nigelshortchess

Following

I dreamed last night that Ding would win his last three games and win the tournament.

[#BerlinCandidates](#)

8:44 AM - 24 Mar 2018

12 Retweets 79 Likes

15

12

79

Närviliseks kisub lõpp ilmselt kõigil ning suure tõenäosusega otsustatakse Carlseni väljakutsuja alles viimases voorus.

Vaatame lõpetuseks üle ka viimaste voorude paarid:

13. voor		26.märts
Mamedjarov	–	Grištšuk
Ding	–	Kramnik
So	–	Karjakin
Caruana	–	Aronjan

14. voor		27.märts
Grištšuk	–	Caruana
Aronjan	–	So
Karjakin	–	Ding
Kramnik	–	Mamedjarov

Tabeliseis pärast 12. vooru

1.	Karjakin	7
2.	Caruana	7
3.	Ding	6,5
4.	Grištšuk	6,5
5.	Mamedjarov	6,5
6.	Kramnik	5,5
7.	So	5
8.	Aronjan	4